

Turun yliopisto
University of Turku

KULTTUURI, TERVEYS JA HYVINVOINTI

Tutkimusohjelman suunnittelun taustaa

Voimaa taiteesta -seminaari
27.9.2012
Anu Laukkanen
projektitutkija

ESITYKSEN RAKENNE

- I Tutkimusohjelman suunnittelun taustaa
- II Tuloksia workshop-työskentelystä
- III Mitä jatkossa?

I TUTKIMUSOHJELMAN SUUNNITTELUN TAUSTAA: MITÄ OLI JO TAPAHTUNUT?

- Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia -toimintaohjelma 2010-2014
- Turku 2011 - kulttuuripääkaupunkivuosi
 - Tieteen ja kulttuurin Turku, hyvinvoiva kaupunki (TIUKU-hanke)
- Asklepios-opintokokonaisuus TY:ssa
 - Ihminen, terveys ja kulttuuri -opintokokonaisuus (15 op)
- Kulttuurisen terveystutkimuksen professuuri Turun yliopistoon 2011-2014

TUTKIMUKSEN TILA

- tutkimusta on, mutta tutkimuskenttä hajallaan
- arviointitutkimusta rahoittajien ja projektien tarpeisiin
- kehittävä arviointitutkimus
- perustutkimusta tarvitaan

- Mittaaminen, evidence-based - practice-based
- Laadullinen ja määrällinen
- Taiteellinen tutkimus sekä tieteen ja taiteen vuoropuhelu
- Monitieteisyys ja tieteidenvälisyys

- Uudet tutkimusavaukset

YHTEISKUNNALLISET JA KULTTUURISET TAUSTATEKIJÄT

- Hyvinvointiyhteiskunnan muutokset
- ”Uusi työ”
- projektiyhteiskunta, projektitapaistuminen
 - Kulttuuri, taide, terveys ja hyvinvointi -projektien buumi 2000-luvun alusta lähtien
- Individualismi - yhteisöllisyys

TUTKIMUKSEN PAINOALUEET

- ”soveltava taide”, taidelähtöiset menetelmät, yhteisötaide
- Arjen kulttuurisuus ja luovuus
- Hoivan kontekstit
- Työhyvinvointi
- Taidekasvatus, taideterapiat ja taiteen terapeuttisuus
- Vaikuttavuustutkimus ja ilmiöiden ymmärtämiseen tähtäävä tutkimus

II TULOKSIA WORKSHOPTYÖSKENTELYSTÄ

15.5.2012 Workshop 1: Yhteisötaide tekemisenä ja hyvinvointitutkimuksen kohteena

20.8.2012 Workshop 2: Taide ja kasvu

27.9.2012 Moniammatillisuudesta – taiteilija kohtaa hyvinvointiprojektin/Voimaa taiteesta

13.11.2012 Workshop 3: Taide ja tuloksellisuus

15.5.2012 WORKSHOP 1: YHTEISÖTAIDE TEKEMISENÄ JA HYVINVOINTITUTKIMUKSEN KOHTEENA

Kirsi Heimonen: *Liike tutkimisen keskiössä*

- liikeimprovisaatio orientaationa päivään
- mitä tarkoittaa tanssimisessa tutkiminen erilaisissa yhteisöissä?

Tarja Pääjoki: *Kulttuurin vaikutusten arviointi ja tutkiminen*

Lea Kantonen: *Yhteisötaide, valtasuhteet ja kieli*

Kysymyksiä työryhmille

- Miten tieteiden- ja taiteidenvälinen tutkimus voisi toimia?
- Mitä pitäisi/voisi tutkia?
- Miten pitäisi/voisi tutkia?

TYÖRYHMÄT 15.5.2012

1. Yhteisötaiteen menetelmät
2. Yhteisötaiteen käsitteet ja teoriat
3. Yhteisötaiteen etiikka ja estetiikka
4. Yhteisötaiteen historia
5. Yhteisötaiteen tulevaisuus
6. Yhteisötaiteilijan hyvinvointi
7. Yhteisötaide hanke- ja projektityönä
8. Yhteisötaide ja politiikka

20.8.2012 WORKSHOP 2: TAIDE JA KASVU

Kuva Merja Isotalo

- Jussi Lehtonen, Mi Grönlund ja Ilja Peltonen, Kansallisteatteri:
Neuvostoliitto palvelutalossa - Kansallisteatterin Kiertuenäyttämö esittää
- Pauline von Bonsdorff, Jyväskylän yliopisto: *Taiteellinen kasvu*
- Niina Repo, Turun yliopisto:
Selviytymisen taide

TYÖRYHMÄT 20.8.2012

1. Kasvun ja kasvatuksen diskurssit suhteessa taiteeseen ja hyvinvointiin
2. Taiteilijan kasvu ja muutos hyvinvointityössä
3. Muuttuuko taide hyvinvointityössä? Miten?
4. Mitä taiteelle tapahtuu kasvun ja kasvatuksen käsitteistössä? Millaisia vaihtoehtoisia käsitteitä voisi olla?
5. Tulevatko terveyden ja kasvatuksen instituutiot määrittämään taiteen laatua? Mitä se merkitsee?
6. Arjen luovuus, taide ja hyvinvointi

TYÖSKENTELYN TULOKSIA

- Ilmiön historialliset, kulttuuriset ja yhteiskunnalliset ulottuvuudet
 - Miksi hankkeita näin paljon juuri nyt?
 - Kytkös hyvinvointiyhteiskunnan muutokseen ja muihin muutoksiin
- Kieli ja monet diskurssit
- Etiikka
 - Taiteilijan vastuu
 - Rahoittajan vastuu
 - Kohtaaminen, emansipaatio
- Tieteiden ja taiteidenvälinen tutkimus – monitieteisyys ja tieteidenvälisyys
- Jatkuvuus
- Taide itseisarvona ja / tai välineenä – miten taide tai taiteilija muuttuu?

III MITÄ JATKOSSA?

- tutkimusohjelman perustelumuistio rahoittajille 2012-2013 vaihteessa
- verkostoituminen Suomessa ja kansainvälisesti
- julkaisuja

13.11.2012 WORKSHOP 3: TAIDE JA TULOKSELLISUUS

Tiistaina 13.11.2012, klo 10.15–17.30

Vanhan Raatihuoneen sali, Vanha suurtori 5, 3. krs, Turku

10.15–10.20 Tervetuloa

10.20–10.50 Marjatta Bardy, THL: *Taide, tiede ja myötätunto*

10.50–11.20 Kai Lehikoinen, Teatterikorkeakoulu: *TBA*

11.20–11.50 Esa Pirnes, OKM: *Kulttuuripolitiikan tavoitteet, vaikuttavuus ja mittarit*

13.00–13.30 Paavo Järvensivu, Mustarinda: *Taide ja yhteiskunta talouskasvun tuolla puolen*

13.30–14.00 TBA

14.00–14.30 Paneelikeskustelu

15.00–16.00 Työskentelyä työryhmissä

16.00–17.30 Yhteenveto

Turun yliopisto
University of Turku

OTA YHTEYTTÄ!

Projektitutkija Anu Laukkanen

anu.laukkanen@utu.fi

Professori Marja-Liisa Honkasalo

marja-liisa.honkasalo@utu.fi

Kulttuuri, terveys ja hyvinvointi -hanke

<http://www.hum.utu.fi/laitokset/hkt/tutkimus/hyvinvointi/>

THL – TAIKU - Tutkimus

http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/tutkimus/hankkeet/taiku/tutkimus